

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II), στα άρθρα 2 και 8 της Οδηγίας 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με την τροποποίηση των οδηγιών 2003/71/ΕΚ και 2009/138/ΕΚ, και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, όσον αφορά τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (εφεξής ΕΑΑΕΣ) και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών καθώς και στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων και συναφείς διατάξεις της νομοθεσίας περί της ιδιωτικής ασφάλισης»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή, αποτελείται από 279 άρθρα και ένα παράρτημα, και διαρθρώνεται σε έξι μέρη.

Με το νομοσχέδιο ενσωματώνονται στην ελληνική έννομη τάξη α) η Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικώς με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II), β) τα άρθρα 2 και 8

της Οδηγίας 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 σχετικά με την τροποποίηση των Οδηγιών 2003/71/ΕΚ και 2009/138/ΕΚ, και των Κανονισμών (ΕΚ) υπ' αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) 1094/2010 και (ΕΕ) 1095/2010, όσον αφορά τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (εφεξής ΕΑΑΕΣ) και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών, καθώς και γ) το άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων και συναφείς διατάξεις της νομοθεσίας περί της ιδιωτικής ασφάλισης.

Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση (σελ. 1), «Για την ασφάλεια δικαίου αλλά και για λόγους σαφήνειας, προς διευκόλυνση του έργου τόσο των εποπτευομένων όσο και των εποπτικών αρχών, προκρίθηκε η λύση της ενσωμάτωσης: α) των βασικών διατάξεων των ανωτέρω Οδηγιών σε ένα νέο νομοθετικό κείμενο, σε αντικατάσταση του βασικού ιδιωτικοασφαλιστικού νομοθετήματος, ήτοι του ν.δ. 400/1970, και β) των εξαιρετικά αναλυτικών εξειδικευμένων και τεχνικών διατάξεων των ανωτέρω Οδηγιών, σε αποφάσεις των αρμόδιων εποπτικών αρχών που θα εκδοθούν με την παροχή των κατάλληλων ειδικών εξουσιοδοτήσεων στο νόμο αυτόν. Κύριο σκοπό της συγκέντρωσης αυτής αποτελεί η διευκόλυνση των εποπτικών αρχών και των εποπτευόμενων ενώ ταυτόχρονα υλοποιούνται και οι σχετικές συστάσεις διεθνών οργανισμών».

Με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους του νομοσχεδίου (άρθρα 1 έως 144, διάρθρωση σε 10 Κεφάλαια) θεσπίζονται γενικοί κανόνες σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων πρωτασφάλισης και αντασφάλισης. Ειδικότερα:

Με το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1-9) προσδιορίζονται ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου (ασφαλιστικές επιχειρήσεις, πρωτασφαλιστικές και αντασφαλιστικές, που εδρεύουν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε., και επιχειρήσεις τρίτων χωρών, εφόσον πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις), θεσπίζονται οι βασικοί ορισμοί της ιδιωτικής ασφάλισης υπό τις νέες Οδηγίες, ιδίως δε της εξαρτημένης ασφαλιστικής και της αντασφαλιστικής επιχείρησης, των λειτουργιών της επιχείρησης που αποτελούν αντικείμενο εποπτείας, των Εποπτικών Αρχών που, για την Ελλάδα, είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, της χρηματοπιστωτικής επιχείρησης, των ενδοομιλικών συναλλαγών, των δεσμών μεταξύ επιχειρήσεων ζωής και ζημιών, των κινδύνων και παραμέτρων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης της φερεγγυότητας, του εξωτερικού οργανισμού

πιστοληπτικών αξιολογήσεων και του επιλέξιμου κεντρικού αντισυμβαλλομένου. Επίσης, ρυθμίζονται οι αλληλασφαλιστικοί συνεταιρισμοί, περιγράφονται οι κλάδοι ασφάλισης ζωής και ζημιών και ορίζονται οι εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής (φορείς που υπάγονται στο εθνικό σύστημα υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, οργανισμοί που εγγυώνται αποκλειστικώς την καταβολή παροχών σε περίπτωση θανάτου, εργασίες ιδρυμάτων πρόνοιας και αλληλοβοήθειας κ.λπ.).

Με το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 10-18) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες ασφάλισης και αντασφάλισης (απαγόρευση άσκησης χωρίς προηγούμενη άδεια που ισχύει για όλη την Ε.Ε. (ενιαία άδεια), επιχειρήσεις που τη δικαιούνται, περιπτώσεις που δεν απαιτείται άδεια από την εποπτική αρχή, περιορισμοί ως προς την απόκτηση μετοχών ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, υποβολή προγράμματος δραστηριοτήτων στην Εποπτική Αρχή, τιμολόγηση χωρίς έγκριση ή περιορισμό κ.λπ.).

Με το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 19-28) εισάγονται κανόνες εποπτείας της αγοράς ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων και των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών διαμεσολαβητών, προσδιορίζεται το περιεχόμενο της εποπτείας αυτής (προληπτική, διορθωτική και κατασταλτική), καθώς και τα συστήματα και οι δομές πληροφόρησης προς την Εποπτική Αρχή που πρέπει να διαθέτουν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, εισάγεται η εποπτεία λειτουργιών και δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων αυτών που έχουν ανατεθεί σε τρίτο πάροχο και προσδιορίζεται η διαδικασία μεταβίβασης χαρτοφυλακίου.

Με το Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 29-47) τίθενται κανόνες διακυβέρνησης της ασφαλιστικής και αντασφαλιστικής αγοράς. Ειδικότερα, εισάγονται απαιτήσεις και ποιοτικές προδιαγραφές διακυβέρνησης, συμφώνως προς το σύστημα φερεγγυότητας των άρθρων 42-52 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ, σύστημα εσωτερικού ελέγχου και ίδιας αξιολόγησης φερεγγυότητας, απαιτήσεις διαφάνειας μέσω της δημοσιοποίησης στοιχείων που αφορούν τη φερεγγυότητα και τη χρηματοπιστωτική κατάσταση των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, υποχρεώσεις επαγγελματικού και υπηρεσιακού απορρήτου και καθήκοντα ελεγκτικών αρχών, όπως, επίσης, και όροι και προϋποθέσεις για την εξωτερική ανάθεση (εξωπορισμό) λειτουργιών και την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση.

Με το Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 48-49) τίθεται ο βασικός κανόνας ότι εφεξής χορηγείται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις είτε άδεια λειτουργίας για ασφάλιση κατά ζημιών είτε άδεια λειτουργίας για ασφάλιση ζωής, ενώ ορίζονται και εξαιρέσεις, με διασφάλιση, πάντως, διακριτής διαχείρισης κάθε δραστη-

ριότητας.

Με το Κεφάλαιο ΣΤ´ (άρθρα 50-106) θεσπίζονται κανόνες για την αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού των ασφαλιστικών επιχειρήσεων βάσει της εύλογης αξίας τους, και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ίδια πιστωτική διαβάθμιση των εταιρειών, εισάγονται κανόνες αναφορικά προς τις τεχνικές προβλέψεις που πρέπει να πραγματοποιούν οι ανωτέρω εταιρείες προκειμένου να παρέχουν διαρκή κάλυψη στους αντισυμβαλλομένους και τους δικαιούχους ασφαλισματος, καθώς και τις υποχρεώσεις ενημέρωσης που υπέχουν έναντι των εποπτικών αρχών, καθορίζεται η έννοια των ιδίων κεφαλαίων, των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων και των πλεοναζόντων κεφαλαίων των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, και ρυθμίζονται θέματα κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητάς τους (μέθοδοι, υποδείγματα, ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση, επένδυση βάσει της αρχής του συνετού επενδυτή).

Με το Κεφάλαιο Ζ´ (άρθρα 107-114) ορίζονται οι υποχρεώσεις και οι διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται όταν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις βρίσκονται σε οικονομική δυσχέρεια ή σε ασυνήθη κατάσταση (υποχρέωση ενημέρωσης της Εποπτικής Αρχής, επιβολή μέτρων από αυτή, υποχρεώσεις της Εποπτικής Αρχής, κατάρτιση σχεδίου οικονομικής ανάκαμψης, διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων, ανάκληση άδειας λειτουργίας, θέση της επιχείρησης σε εκκαθάριση).

Με το Κεφάλαιο Η´ (άρθρα 115-129) ορίζεται ότι η εγκατάσταση και παροχή υπηρεσιών από ευρωπαϊκές ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες είναι ελεύθερη, εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ρυθμίζονται δε και θέματα ίδρυσης υποκαταστημάτων εταιρειών τρίτων χωρών.

Με το Κεφάλαιο Θ´ (άρθρα 130-143) θεσπίζονται, μεταξύ άλλων, προϋποθέσεις υπό τις οποίες ασφαλιστική επιχείρηση τρίτης χώρας μπορεί να ασκεί πρωτασφάλιση στην Ελλάδα, ρυθμίζονται θέματα ανάκλησης άδειας, ισοδυναμίας του καθεστώτος φερεγγυότητας τρίτης χώρας και μη λειτουργίας των αντασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτων χωρών στην Ελλάδα υπό ευνοϊκότερο καθεστώς.

Με το Κεφάλαιο Ι´ (άρθρο 144) ορίζονται οι υποχρεώσεις ενημέρωσης από την Εποπτική Αρχή των λοιπών αρμόδιων Αρχών σχετικά με τη χορήγηση αδειών λειτουργίας σε επιχείρηση άμεσα ή έμμεσα ελεγχόμενη από επιχείρηση με έδρα σε τρίτη χώρα.

Με τις διατάξεις του Μέρους Δεύτερου (άρθρα 145-169) ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα ασφάλισης και αντασφάλισης. Συγκεκριμένως, ορίζεται το εφαρμοστέο δίκαιο των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, θεσπίζονται ειδικές

ρυθμίσεις για την υποχρεωτική ασφάλιση, την ασφάλιση υγείας, την ασφάλιση ζωής (ιδίως ως προς τον καθορισμό των ασφαλιστρών), την ασφάλιση νομικής προστασίας και τη συνασφάλιση εντός Ε.Ε., προβλέπονται αρμοδιότητες της Εποπτικής Αρχής για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, ιδίως η απαγόρευση άσκησης δραστηριότητας επιχείρησης, καθορίζεται η ελάχιστη προσυμβατική ενημέρωση που οφείλουν να παρέχουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, ορίζεται ότι οι γενικοί και οι ειδικοί όροι των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ασφαλίσεων κατά ζημιών δεν περιλαμβάνουν όρους οι οποίοι προβλέπουν ιδιαίτερες περιπτώσεις ή συνθήκες καθοριζόμενες κατά περίπτωση και σε ατομική βάση για την κάλυψη του κινδύνου, και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την αντασφάλιση πεπερασμένου κινδύνου.

Με τις διατάξεις του Μέρους Τρίτου (άρθρα 170-219) θεσπίζονται ρυθμίσεις για την εποπτεία ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που ανήκουν σε όμιλο, προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενο της εποπτείας, ιδίως με την εισαγωγή του συστήματος των κολλεγίων εποπτικών αρχών, τίθενται οι βασικές αρχές και κανόνες για την εποπτεία της φερεγγυότητας του ομίλου, καθώς και οι βασικές απαιτήσεις ως προς τα διαθέσιμα επιλέξιμα κεφάλαια, ορίζονται η συχνότητα και οι μέθοδοι που εφαρμόζονται για τους σχετικούς υπολογισμούς, και ρυθμίζονται ζητήματα εποπτείας ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που είναι θυγατρικές εταιρείας ασφαλιστικών συμμετοχών ή μεικτής χρηματοοικονομικής εταιρείας συμμετοχών.

Με τις διατάξεις του Μέρους Τέταρτου (άρθρα 220-248) εισάγονται ρυθμίσεις για την εξυγίανση και εκκαθάριση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένως, παρέχονται ορισμοί για τις κρίσιμες έννοιες του παρόντος Μέρους, ιδίως της «απαίτησης από ασφάλιση», του «Ασφαλιστικού Διαχειριστή» κ.λπ. (Κεφάλαιο Α'), ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τα μέτρα εξυγίανσης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων (εφαρμοστέο δίκαιο, κριτήρια επιλογής του κατάλληλου μέτρου εξυγίανσης από την εποπτική αρχή, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού ασφαλιστικού διαχειριστή από την εποπτική αρχή είτε για την εξυγίανση της επιχείρησης είτε για τη θέση της σε καθεστώς εκκαθάρισης, ορισμός των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων του ασφαλιστικού διαχειριστή, υποχρεωτική μεταβίβαση χαρτοφυλακίου, αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ασφαλιστικής επιχείρησης, αναστολή πληρωμών, μείωση εν όλω ή εν μέρει των υποχρεώσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης (Κεφάλαιο Β')). Επίσης, θεσπίζονται ρυθμίσεις για την ασφαλιστική εκκαθάριση (δηλαδή, ιδίως, τη θέση σε ασφαλιστική εκκαθάριση με απόφαση της Εποπτικής Αρχής, κατόπιν ανάκλησης της άδειας λειτουργίας, και αυτοδίκαιη λύση των ασφαλιστικών συμβάσεων εντός 30 ημερών από την α-

νάκληση αδείας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικώς στην απόφαση της Εποπτικής Αρχής, τις δημοσιεύσεις που απαιτούνται, τον διορισμό ασφαλιστικού εκκαθαριστή που μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο και διενεργεί όλες τις αναγκαίες για την εκκαθάριση ενέργειες, τον καθορισμό της σειράς των προνομίων και των περιουσιακών στοιχείων στα οποία αντιστοιχεί καθένα από αυτά, και την περάτωση της ασφαλιστικής εκκαθάρισης (Κεφάλαιο Γ').

Με τις διατάξεις του Μέρους Πέμπτου (άρθρα 249-268) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα που αφορούν την ισοτιμία του ευρώ με εθνικά νομίσματα, αλλά και τυχόν αναθεωρήσεις ποσών σε ευρώ, και τη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών των κρατών μελών της Ε.Ε. (Κεφάλαιο Α'), δίδεται δε ο ορισμός του αντιπροσώπου ζημιών και ρυθμίζονται τα θέματα που τον αφορούν, προβλέπονται οι διοικητικές κυρώσεις που μπορεί να επιβάλλει η Εποπτική Αρχή για παράβαση της εν γένει νομοθεσίας για την ιδιωτική ασφάλιση, καθώς και οι σχετικές ποινικές κυρώσεις, παρέχεται η δυνατότητα διανομής κερδών στους ασφαλισμένους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ζωής όταν αυτές συσσωρεύουν πλεονάζοντα κεφάλαια για μελλοντική διανομή, καθορίζονται οι απαιτήσεις ως προς τις επιχειρήσεις που παρέχουν ή διαχειρίζονται συνολικώς συνταξιοδοτικά προγράμματα και οι οποίες αναλαμβάνουν την ευθύνη για την κάλυψη βιομετρικών κινδύνων ή εγγυώνται ορισμένη απόδοση των επενδύσεων ή ορισμένο ύψος παροχών, και παρέχονται διευκρινίσεις για το ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας σε συγκεκριμένους ασφαλιστικούς κλάδους (Κεφάλαιο Β').

Με τις διατάξεις του Μέρους Έκτου (άρθρα 269-279) θεσπίζονται τελικές και μεταβατικές διατάξεις, και ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις και η έναρξη ισχύος των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 7

Προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, είναι σκόπιμο να προσδιορισθεί νομοθετικώς, με προσθήκη σχετικού ορισμού στο άρθρο 3 του νομοσχεδίου, η έννοια του όρου «ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα», κατ'αντιστοιχία προς την περίπτωση κβ' του άρθρου 2α του καταργούμενου ν.δ.400/1970.

2. Επί του άρθρου 43

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία απόκτησης ειδικής συμμετοχής σε ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση. Εν προκειμένω, σε περίπτωση απόρριψης της σχετικής γνωστοποί-

ησης (αίτησης) απόκτησης ειδικής συμμετοχής από την Εποπτική Αρχή, ερωτάται αν κατά της απορριπτικής απόφασης χωρεί αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ, κατ' αναλογία των οριζόμενων στην παράγραφο 9 του άρθρου 11 του νομοσχεδίου (βλ. και άρθρο 15α παρ. 8 του καταργούμενου ν.δ. 400/1970).

3. Επί του άρθρου 120

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι, σε περίπτωση ασφαλιστικής επιχείρησης η οποία, μέσω εγκατάστασής της σε άλλο κράτος-μέλος, καλύπτει, υπό το καθεστώς της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, κινδύνους του κλάδου 10 «ασφάλιση αστικής ευθύνης από χερσαία αυτοκίνητα οχήματα», η εν λόγω επιχείρηση υποχρεούται «να διορίζει ειδικό αντιπρόσωπο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με κατοικία ή έδρα στην Ελλάδα, ο οποίος θα συλλέγει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις από τα ασφαλιστήρια που καλύπτουν τους οικείους κινδύνους και θα διαθέτει επαρκείς εξουσίες για να αντιπροσωπεύει την επιχείρηση έναντι των προσώπων που υπέστησαν ζημιές και θα μπορούσαν να προβάλουν αξίωση αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένης και της ικανοποίησης των αξιώσεων αυτών, καθώς και ενώπιον των δικαστηρίων και των αρχών σχετικά με τις αξιώσεις αυτές ή εφόσον απαιτείται να φροντίσει για την εν λόγω αντιπροσωπεία. Ο ειδικός αντιπρόσωπος εκπροσωπεί στην Ελλάδα την ασφαλιστική επιχείρηση ενώπιον της Εποπτικής Αρχής και λοιπών αρχών σχετικά με τον έλεγχο της ύπαρξης και της ισχύος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου που καλύπτει την αστική ευθύνη του αυτοκινήτου. Ο ορισμός ειδικού αντιπροσώπου δεν αποτελεί διορισμό νομίμου αντιπροσώπου κατά την έννοια του άρθρου 261 του παρόντος, ούτε αποτελεί ίδρυση υποκαταστήματος κατά την έννοια του άρθρου 115 του παρόντος ή εγκατάσταση της ασφαλιστικής επιχείρησης κατά την έννοια της παραγράφου 11 του άρθρου 3 του παρόντος».

Επισημαίνεται ότι, μπορεί μεν, για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νομοθετήματος, η ανάπτυξη της προαναφερθείσας δραστηριότητας από τον «ειδικό αντιπρόσωπο» στην Ελλάδα να μην συνιστά ίδρυση υποκαταστήματος κατά την έννοια του άρθρου 115 παρ. 3 του νομοσχεδίου, δεν αποκλείεται, όμως, να άγει σε απόκτηση «μόνιμης εγκατάστασης» της αλλοδαπής ασφαλιστικής επιχείρησης στην Ελλάδα, κατά το άρθρο 6 του ν. 4172/2013, ως προς την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας.

Παρατηρείται, επίσης, ότι το τελευταίο εδάφιο της προτεινόμενης παραγράφου 4 πρέπει να αποτελέσει αυτοτελή παράγραφο 5.

4. Επί του άρθρου 125

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ρυθμίζονται φορολογικά ζητήματα. Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, η προτεινόμενη παράγραφος 2 πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «2. Το φορολογικό καθεστώς του παρόντος άρθρου ισχύει ανεξαρτήτως του εφαρμοστέου δικαίου της ασφαλιστικής σύμβασης, όπως αυτό ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2008/593».

Επίσης, εν όψει της εν συνόλω κατάργησης του ν.δ. 400/1970 με το άρθρο 279 παρ. 1 του νομοσχεδίου, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το αν διατηρείται σε ισχύ η απαλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρών (του άρθρου 29 του ν. 3492/2006), των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής διάρκειας τουλάχιστον 10 ετών, η οποία έχει έρεισμα το άρθρο 52 παρ. 1 του διατάγματος αυτού και η οποία έχει ρητώς διατηρηθεί σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 3 περ. α' του ν. 4334/2015.

5. Επί του άρθρου 146

Με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι «το ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραδίδεται στον ασφαλισμένο ή τον λήπτη της ασφάλισης μόνο μετά την καταβολή του οφειλόμενου ασφαλιστρου ή της πρώτης δόσης της τμηματικής καταβολής, οπότε και αρχίζει η ασφαλιστική κάλυψη». Ως προς την εξάρτηση του χρόνου έναρξης της ασφαλιστικής κάλυψης (και) από την παράδοση του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, παρατηρείται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση δεν φαίνεται να βρίσκεται σε αρμονία με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης, συμφώνως προς το οποίο, «η ασφαλιστική κάλυψη δεν αρχίζει πριν την καταβολή του εφάπαξ ασφαλιστρου ή της πρώτης δόσης της τμηματικής καταβολής, εκτός αν προκύπτει διαφορετικά από την ασφαλιστική σύμβαση ή από τις περιστάσεις».

6. Επί του άρθρου 237

Με την προτεινόμενη παράγραφο 2 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι ο ασφαλιστικός εκκαθαριστής δεν «προσωποκρατείται ούτε υπέχει οποιαδήποτε άλλη ευθύνη για χρέη της ασφαλιστικής επιχείρησης προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους». Επισημαίνεται ότι η προσωποκράτηση, ως αναγκαστικό μέτρο προς είσπραξη δημοσίων εσόδων, καταργήθηκε ρητώς με το άρθρο 67 παρ. 6 του ν. 3842/2010.

7. Επί του άρθρου 243

Με την προτεινόμενη παράγραφο 4 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, κατά παρέκκλιση των κείμενων φορολογικών διατάξεων, «οι αρμόδιες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες υποχρεούνται να προβαίνουν σε θεώρηση βιβλίων και στοιχείων των υπό εκκαθάριση ασφαλιστικών εταιρειών, χωρίς επίσης προσκομιδή των απαιτούμενων πιστοποιητικών και εγγράφων». Επισημαίνεται ότι δεν προβλέπεται πλέον στις κείμενες διατάξεις (ν. 4308/2014) «θεώρηση βιβλίων και στοιχείων» από τη Φορολογική Διοίκηση.

8. Επί του άρθρου 249

Με το προτεινόμενο άρθρο ορίζεται ότι «οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις έχουν το δικαίωμα ένδικης προσφυγής για κάθε απόφαση που λαμβάνεται για αυτές δυνάμει του παρόντος νόμου, καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών και διοικητικών πράξεων». Η ανωτέρω ρύθμιση παρίσταται ασαφής και χρήζει εξειδίκευσης, κυρίως ως προς το ένδικο βοήθημα των θιγόμενων επιχειρήσεων και το αρμόδιο δικαστήριο για την άσκηση του.

9. Επί του άρθρου 258

Στις παραγράφους 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7 αναφέρεται η φράση «με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων όπου το αδίκημα τιμωρείται βαρύτερα». Επειδή δια της διάταξης αυτής καθιερώνεται ρήτρα επικουρικότητας, και προς αποφυγή σύγχυσης, θα ήταν ορθότερο να διαγραφεί η λέξη «ειδικών».

Επίσης, στην παράγραφο 5 του άρθρου 258 ορίζεται ότι τιμωρείται όποιος παραβιάζει τις απαγορεύσεις του άρθρου 147. Θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο να γίνει παραπομπή στην παράγραφο 1 του άρθρου 147.

10. Επί του άρθρου 259

Στην προτεινόμενη παράγραφο 3 ορίζεται ότι, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οι πραγματογνώμονες ευθύνονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 256 και 258. Θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο ως προς την απειλούμενη ποινή να γίνει παραπομπή συγκεκριμένως στην παράγραφο 3 του άρθρου 259, με την οποία ορίζεται ότι τιμωρείται με φυλάκιση όποιος παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 259.

11. Επί του άρθρου 261

Με την προτεινόμενη παράγραφο 3 ορίζεται ότι, ελλείψει νόμιμου αντιπροσώπου υποκαταστήματος ασφαλιστικής επιχείρησης, όπως και εν απουσία του, «όλες οι επιδόσεις γίνονται προς τον Γραμματέα Πρωτοδικών της έδρας του». Παρατηρείται ότι η ρύθμιση χρήζει συμπλήρωσης ως προς τον α-

κριβή προσδιορισμό του αρμόδιου Γραμματέα Πρωτοδικών.

12. Επί του άρθρου 279

Με την προτεινόμενη παράγραφο 2 περ. α' ορίζεται ότι, από την 1.1.2016, καταργούνται τα άρθρα 2, 4, 5 και 6 του ν.δ. 551/1970, συμφώνως δε προς την αιτιολογική έκθεση, «διατηρούνται σε ισχύ τα άρθρα 1, 3 και 3α, περί του αντικειμένου της ασφάλισης και περί του συνεταιρισμού θαλάσσιας ασφάλισης, τα οποία δεν καλύπτονται από τις διατάξεις του νόμου».

Σημειώνεται ότι το διατηρούμενο σε ισχύ, κατά τα ανωτέρω, άρθρο 3 περ. β' του ν.δ. 551/1970 αποτελεί το νομικό έρεισμα για την απαλλαγή των ασφαλιστηρίων συμβολαίων πλοίων και αεροσκαφών από τον φόρο ασφαλιστρών του άρθρου 29 του ν. 3492/2006. Δεδομένου ότι δεν είναι σαφές αν η ανωτέρω απαλλαγή καταλαμβάνεται από την καταργητική κάθε απαλλαγής από τον φόρο ασφαλιστρών ρύθμιση του άρθρου 1 παρ. 3 περ. α' του ν. 4334/2015, σκόπιμο είναι να προβλεφθεί ρητώς είτε ότι παραμένει σε ισχύ είτε ότι επανέρχεται σε ισχύ δια της προτεινόμενης ρύθμισης.

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2016

Οι εισηγητές
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

